

A nonprofit szektor legfontosabb jellemzői 2018-ban

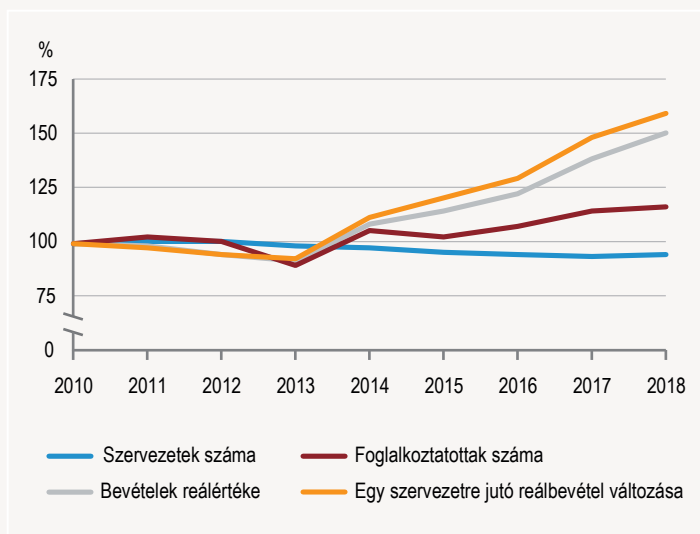
- **Nőtt a nonprofit szervezetek nemzetgazdaságon belüli súlya**
- **A nonprofit szervezetek kétharmada társas szervezetként működött**
- **Emelkedett a közhasznú szervezetek aránya**
- **Jelentősen bővült a bevétel**
- **A munkaviszonnyal rendelkezők száma 166 ezer, az önkéntes segítőké 399 ezer volt**
- **Tartja a súlyát a klasszikus civil szektor a teljes nonprofit szférán belül**

Nőtt a nonprofit szervezetek nemzetgazdaságon belüli súlya

2018-ban a nonprofit szférában az előző évinél **340-nel több, összesen 61 491 szervezet működött**. A szektor arculatának meghatározó tényezői évek óta konstansnak tekinthetők: míg a klasszikus civil szervezetek számosságukkal (az egy évvel korábbi adatokkal egyezően mintegy **54 ezer**), addig a nonprofit vállalkozások magas bevételeikkel (átlagosan 250 millió forint) jellemzik ebben az évben is a szektort.¹ Makroszinten a szektor időbeni fejlődését a működő szervezetek számának, a bevételek reálértékének és a foglalkoztatottak létszámának a változásával lehet érzékelteni.

1. ábra

A nonprofit szektor legfontosabb mutatóinak alakulása (2010=100%)

A szervezetek száma a 2010-es évek elejétől mérséklődik, ez betudható az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. (a továbbiakban: civil) törvény hatásának, amely a szektoron belül egy „tisztulási” folyamatot indított el.²

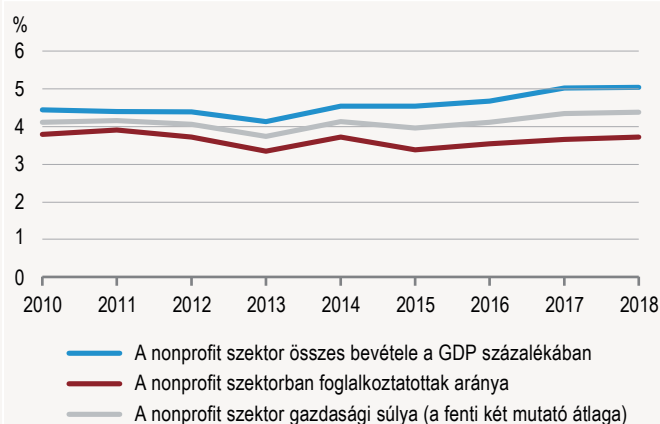
A **munkavállalók száma** – egyfelől a nonprofit vállalkozások körében lezajlott átrendeződéseknek, valamint a közmunka szektoron belüli térnyerése miatt – az utóbbi években hullámzóan alakult. 2016-ban az előző évi 2,5%-os csökkenéssel szemben 4,4%-kal emelkedett, 2017-ben további 6,3, 2018-ban pedig **1,7%-kal nőtt** a szektorban foglalkoztatottak száma.

A **bevételek reálértéke** 2014-től folyamatosan emelkedett, 2017-ben a növekedés már közel 14, 2018-ban 8,6%-ot tett ki.

A nonprofit szervezetek összes bevételének a teljes GDP-hez viszonyított aránya a nonprofit gazdasági társaságok körében lezajlott és jelenleg is tartó szerkezeti átalakulás következtében az évtized eleji hullámzást követően az utóbbi három évben emelkedett.

2. ábra

A nonprofit szektor nemzetgazdaságon belüli súlyának alakulása (2010=100%)

A GDP-arányos bevétel és a foglalkoztatottak arányának átlaga alapján a szektor nemzetgazdaságon belüli súlya 2010 és 2018 között 0,3 százalékponttal nőtt, 2018-ra pedig **elérte az eddigi legmagasabb, 4,4%-os arányt**.

2018-ban a szektor bevételének a GDP-hez viszonyított aránya is rekordmértetű volt és első ízben túllépte az 5%-ot, a növekedés 2018-ban 5,2%-ot tett ki. Mindez nagyrészt a közszolgáltatásban, illetve a közfeladat-ellátásban lezajlott változásoknak a hatása.

¹ Szervezeti formák szerint a klasszikus civilek közé tartoznak a magánalapítványok, illetve az egyesületek, szövetségek, nonprofit vállalkozásoknak nevezzük a nonprofit gazdasági társaságokat, valamint idesoroljuk az előbbiekhöz képest elenyésző gazdasági súlyú, a kormányzati, önkormányzati alapítású – jobbára közfeladat ellátására, támogatására szakosodott – közalapítványokat is. A nonprofit szervezetek harmadik csoportját az érdekképviseletek (köztestületek, munkaadói, munkavállalói és szakmai szervezetek) alkotják.

² A civil törvény kimondja, hogy az éves pénzügyi beszámoló kötelező beküldésének elmulasztása következményeként a bíróság kezdeményezi ezen szervezetek megszüntetését, illetve törlését.

A nonprofit szervezetek kétharmada társas szervezetként működött

2018-ban a mintegy 61,5 ezer civil és egyéb nonprofit szervezet egyharmada (20 ezer szervezet) alapítványi formában, kétharmaduk (41 ezer) társas nonprofit szervezetként működött.

Az alapítványok jelentős részének tevékenysége a korábbi éveknek megfelelően

- az oktatáshoz (33%),
- a szociális ellátáshoz (16%) és
- a kultúrához (15%) kötődött.

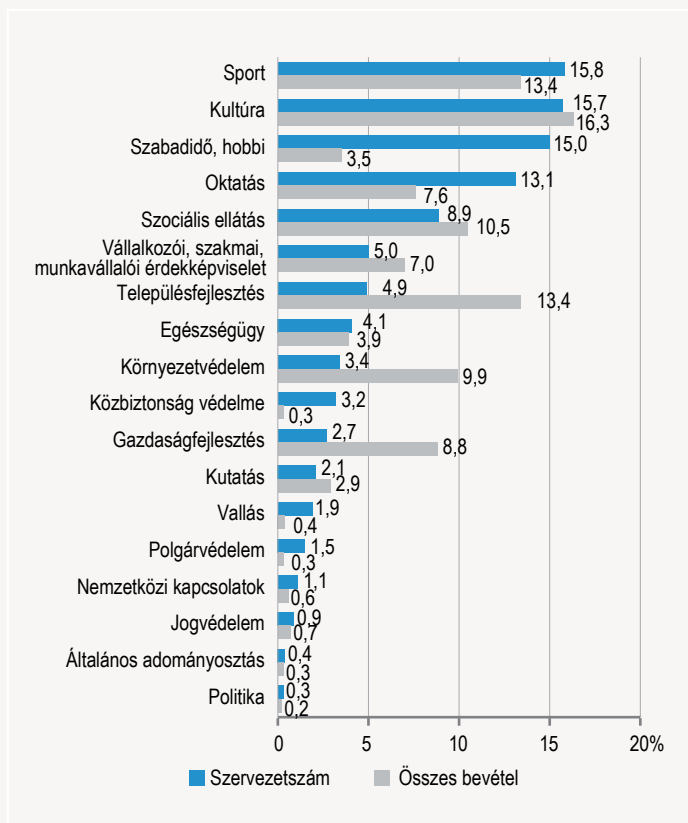
A társas nonprofit szervezetek körében

- a szabadidős (21%) és
- a sportegyesületek (22%), valamint
- a kulturális szervezetek (16%) aránya volt ismét a legnagyobb.

A sporttal és a kultúrával összefüggő szervezetek számosságát a bevételük nagysága is tükrözi. A településfejlesztés, szociális ellátás, a környezetvédelem és a gazdaságfejlesztés kategóriái a szervezetek számának tekintetében nem magaslanak ki, viszont az összbevételük alapján kiemelkednek a többi tevékenységcsoport közül.

3. ábra

A nonprofit szervezetek számának és összes bevételének megoszlása a főbb tevékenységcsoportok szerint, 2018

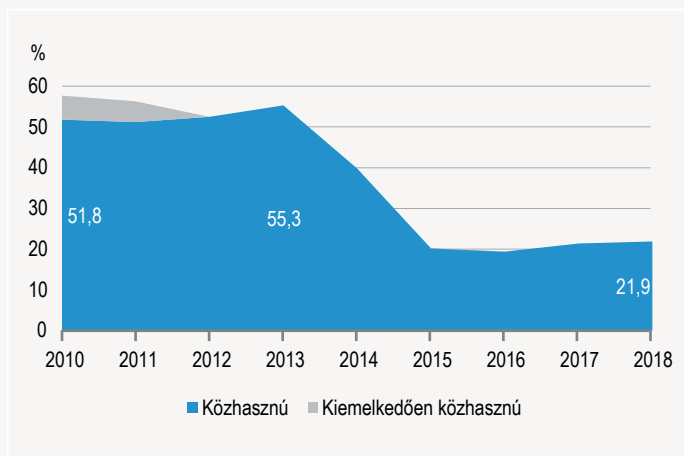

Emelkedett a közhasznú szervezetek aránya

A szektorban lezajlott törvénymódosítások hatására a 2015. év végi adatok szerint a bejegyzett szervezetek már csak alig több mint egyötöde rendelkezett közhasznú minősítéssel, szemben a 2013. évi „kifutó” évben mért 55%-kal. 2016-ban tovább csökkent ezen szervezetek aránya (19%-ra), azonban 2017-ben némileg megfordult a tendencia és 2 százalékpontos növekedést tapasztalhattunk. 2018-ban tovább folytatódott ez a trend, a közhasznú jogállású szervezetek aránya 22% volt.

A közhasznú és kiemelkedően közhasznú nonprofit szervezetek aránya a teljes szektoron belül

4. ábra

Jelentősen bővült a bevétel

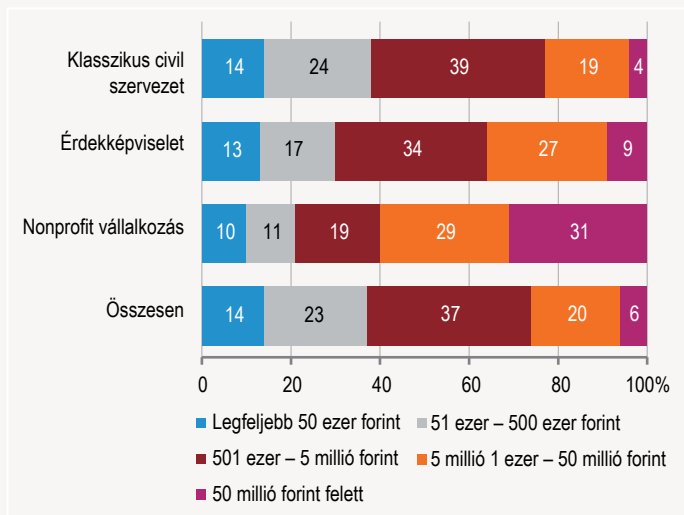
2018-ban a szektoron belül a szervezetek

- 91%-uk bonyolított le teljes pénzforgalmat,
- 1,2%-uk csak bevételt,
- 3,9%-uk csak kiadást könyvelt el.
- 3,4%-a nem folytatott semmilyen pénzügyi tevékenységet,

2018-ban a nonprofit szervezetek összes bevétele több mint 2150 milliárd forint volt, ami folyó áron 11,7, reálértéken pedig 8,7%-kal meghaladta az előző évit. Az 500 ezer forint alatti éves bevételű szervezetek aránya az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is jelentős volt, 37%-ot tett ki. Az alacsony bevétel továbbra is a klasszikus civil szervezetek esetében a leggyakoribb.

5. ábra

A nonprofit szervezetek megoszlása a bevétel nagysága szerint, 2018

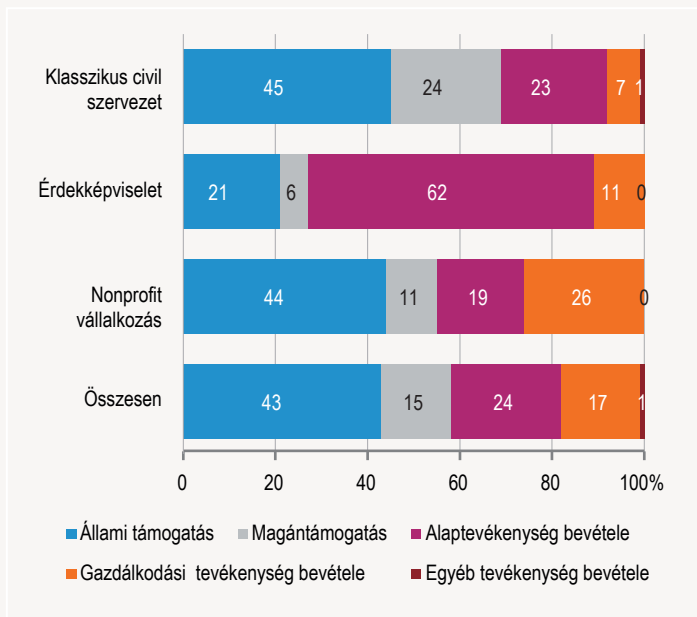

A nagyszámú szabadidős, oktatási szervezet a gazdasági súlyánál kisebb arányban részesedett a forrásokból. A gazdaság-, illetve településfejlesztésben tevékenykedő, valamint a környezetvédő szervezetek pénzügyi helyzete viszont – főként a nonprofit gazdasági társaságok miatt – az átlagnál kedvezőbben alakult. 2018-ban a sportszervezetek is az arányuknak nagyjából megfelelő mértékben részesedtek a szektor bevételéből, elsősorban a társaságiadó-támogatásoknak³ köszönhetően.

³ A TAO-támogatások a szektorban 2018-ban megközelítették a 105 milliárd forintot.

6. ábra

A nonprofit szervezetek bevételeinek megoszlása források szerint, 2018

2017-hez képest 1 százalékponttal csökkent a nonprofit szervezetek forrásain belül az állami támogatások aránya, 2018-ban a teljes szektor éves bevételeinek a 43%-a származott állami vagy önkormányzati költségvetésből. Ugyanakkor a magasabb összbevételből adódóan ez 60 milliárd forintos többletet jelentett. Emellett a saját (alaptevékenységi, vállalkozási) bevétel aránya az előző évi 43-ról 41%-ra csökkent tovább, így a szektor támogatási mutatója⁴ a magántámogatások nagyobb részesedése következtében az egy évvel korábbihoz mérten 2,0 százalékponttal, 58%-ra nőtt. 2018-ban pályázat útján közel 17 ezer szervezet részesült az erre a célra fenntartott 308 milliárd forintból, ami az előző évihez képest (187 milliárd) jelentősen bővült.

A vizsgált időszakban 10 ezer szervezet nyújtott pénzbeli vagy természetbeni adományt, amelynek alig egynegyede a lakosságnak, háromnegyede pedig különböző szervezeteknek jutott. A 228 milliárd forintnyi támogatásból 187 milliárd forint pénzbeli adomány volt.

A munkaviszonnal rendelkezők száma 166 ezer, az önkéntes segítők 399 ezer volt

2018-ban a nonprofit szektorban munkaviszonnal rendelkezők összlétszáma 166 ezer fő volt. Az alkalmazásban állók létszáma ebből több mint 144 ezer főt tett ki,

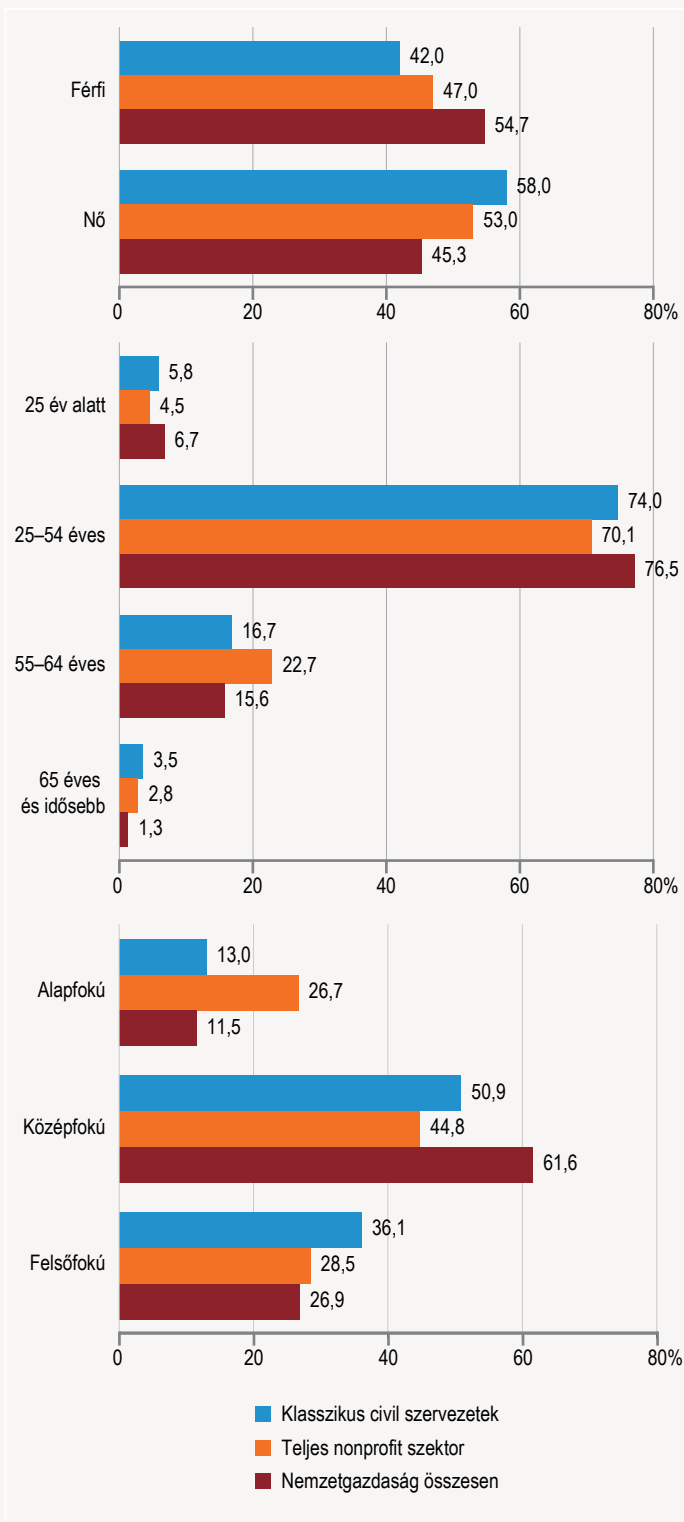
- ami 99 ezer főállású, teljes munkaidős és
- 45 ezer részmunkaidős, illetve nem főállású munkavállalót jelentett.

A szektor együttes teljesítménye (a 22 ezer főnyi közfoglalkoztatottal együtt) így 135 ezer számított⁵ főállású munkájának felelt meg. A szektorban foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete (251 ezer forint) az előző évihez hasonlóan, 24%-kal elmaradt a nemzetgazdasági átlagtól.⁶

A civil és a nonprofit szervezetnél munkát vállalók összetétele nem, kor, és iskolai végzettség szerint eltér a teljes nemzetgazdaságban tapasztalható arányoktól.⁷ A nonprofit szektorban, főleg a klasszikus civil szervezeteknél a munkavállalók többsége nő (53%, illetve 58%).

7. ábra

A foglalkoztatottak megoszlása nem, kor és iskolai végzettség szerint*, 2018

*A nemzetgazdasági adatok forrása:
https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qf006.html
https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qf007.html

⁴ Az összes bevételből az összes (állami és magán-) támogatás aránya.

⁵ Számított főállású foglalkoztatotti létszám: a főállású teljes munkaidősben foglalkoztatottak száma, hozzáadva a főállású részmunkaidősben foglalkoztatottak számának felét és a nem főállású foglalkoztatottak számának egytizedét, a közfoglalkoztatottak teljes éves munkateljesítményét napi nyolc órás főállású munkaidős foglalkoztatotti létszámmal átszámítva.

⁶ Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qi012b.html

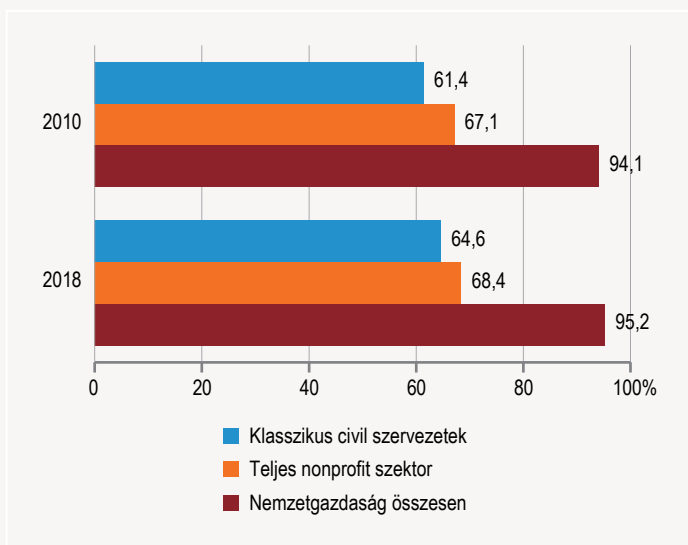
⁷ A nonprofit szektorban foglalkoztatottak demográfiai mutatóit a közfoglalkoztatottak adatai nélkül számítottuk.

A korcsoportok szerinti megoszlásnál nagy különbségek nem mutathatók ki, ám a civil/nonprofit szervezeteknél nagyobb arányban találhatók az 55 éves és annál idősebb korosztályokat képviselőik. A legalább 65 éves munkavállalók részesedése az országos (1,3%-os) átlag közel kétszeresét teszi ki a nonprofit szektorban, és ezen belül majdnem háromszorosát a civil szervezeteknél.

Az alapfokú végzettségű foglalkoztatottak aránya kiugróan magas a teljes nonprofit szektoron belül, de ezek nagy része nem klasszikus civil szervezeteknél áll alkalmazásban. Ez utóbbiaknál viszont a diplomások felülreprezentáltak a 36%-os részesedésükkel.

8. ábra

A teljes munkaidős foglalkoztatottak aránya a nonprofit szférában és a nemzetgazdaságban*, 2018

*A nemzetgazdasági adatok forrása:

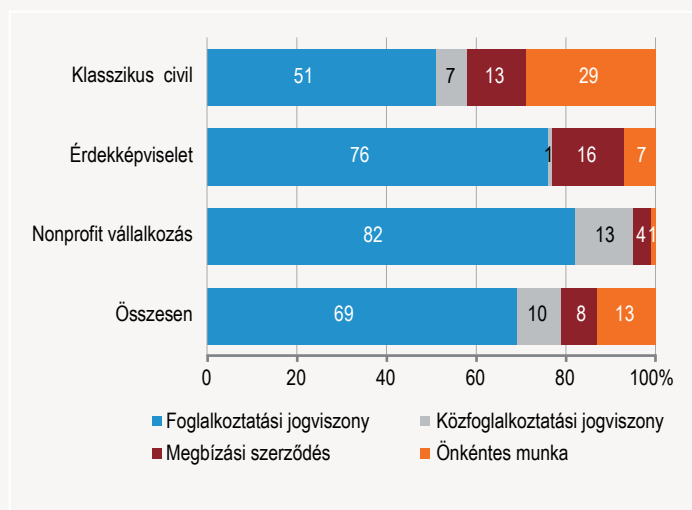
https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qif008.html

Bár mindhárom szegmensben a főállású, teljes munkaidős foglalkoztatási forma a legjellemzőbb, a nonprofit szervezeteknél tartósan jóval alacsonyabb a főállású, teljes munkaidősben foglalkoztatottak aránya: a rész-munkaidős foglalkoztatásban állók teszik ki az összlétszám egyharmadát. A civil szervezeteknél ez az atipikus foglalkoztatási forma még gyakoribb. Ennek egyik magyarázata az, hogy sokan csak nyugdíjasként, illetve kiegészítő tevékenységként, hátrányos helyzetben lévő, megváltozott munkaképességű vagy speciális helyzetű foglalkoztatottként vállalnak feladatot.

2018-ban a szektorban tevékenykedő önkéntes segítők becsült száma 399 ezer fő volt. Az általuk teljesített 47 millió munkaóra több mint 22,4 ezer teljes munkaidős foglalkoztatott munkaidejének felelt meg⁸, munkájuk becsült értéke 67 milliárd forintra tehető. A lakossági segítség különösen a kisebb szervezetek számára jelentős.

A nonprofit szektor humán erőforrásának összetétele munkaidő-ráfordítás alapján, 2018

9. ábra

A munkaidő-ráfordítás alapján a szükséges humán erőforrást döntően, 87%-ban foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében, 13%-át önkéntes segítők bevonásával biztosították a szektorban. Bár minden szervezeti forma esetében a fizetett munkavállalók jelenléte dominált, a klasszikus civil szervezeteknél majdnem elérte a 30%-ot az időadományként elkönnyvelhető ingyenes munkavégzés.

Tartja a súlyát a klasszikus civil szektor a teljes nonprofit szférán belül

2018-ban a klasszikus civil szektorba sorolható szervezetek (a klasszikus magánalapítványok és egyesületek) száma megközelítette az 54 ezret. Ebből mintegy 19 ezer alapítványi, közel 35 ezer egyesületi (szövetségi) formában működött.

A klasszikus civil szektor humán erőforrása mind volumenében, mind formájában különbözik a szektor többi részétől.

- A foglalkoztatottak száma a klasszikus civilek esetében összesen mintegy 54 ezer fő (43 ezer számított főállású) volt.
- Az alapítványoknak és az egyesületeknek önkéntesként segítők száma a teljes szektor önkéntes munkaerő forrásának döntő hányadát, (95%-át) adta.
- A megbízási szerződéses jogviszony keretében elvégzett munkamennyiség kétharmadát (66%) a civil szektor körében számolták el.

A bevételekből származó részesedést tekintve a csoport alulreprezentált, ugyanis 2018-ban a nonprofit szervezetek 87%-át kitevő klasszikus civil szervezetek a befolyó összeg 39%-ával gazdálkodhattak. Bevételeik kétharmada továbbra is támogatásokból származott:

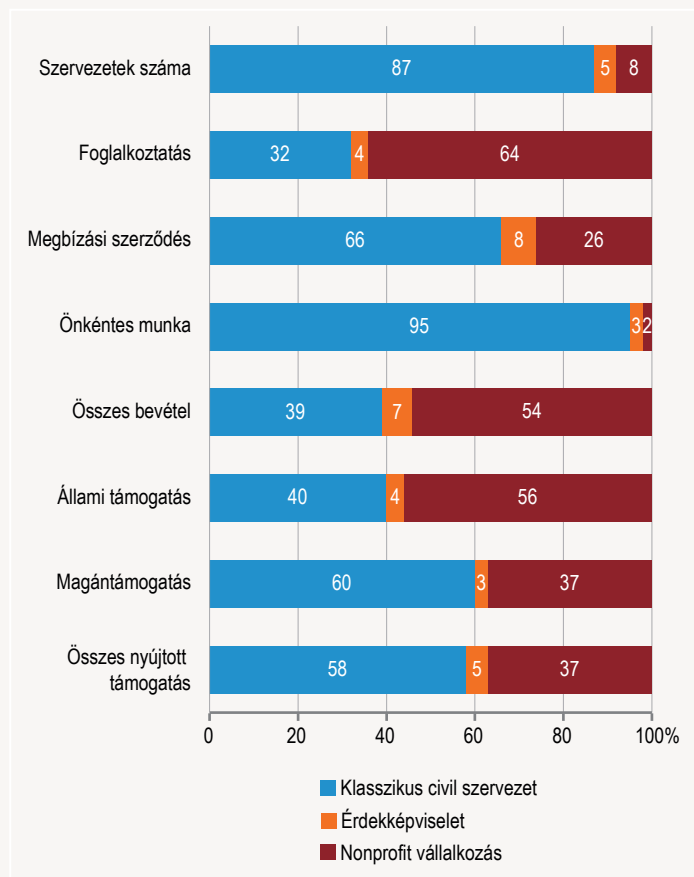
- 370 milliárd forint az állami és
- további 200 milliárd forint a magánszférából érkezett.

⁸ Ez a számított érték fejezi ki, hogy az önkéntesekkel a szervezetek hány főállású teljes munkaidős munkavállalót váltanak ki.

Az állami támogatás mintegy 86 milliárd, a magántámogatás pedig 35 milliárd forinttal nőtt az előző évihez képest. A jórészt egyesületekből álló klasszikus alszektor esetében a tagdíjából befolyt összegek sem elhanyagolhatóak (29 milliárd forint). Az alapítványok jelenléte maga után vonja a támogatásokhoz kapcsolódó ellentétes irányú pénzmozgást, 2018-ban 133 milliárd forintot fordítottak magánszemélyek és intézmények megsegítésére.

10. ábra

A különböző jellegű nonprofit szervezetek szektoron belüli súlyának legfontosabb mutatói, 2018

További adatok, információk (linkek):
[Táblák](#)
[Táblák \(STADAT\)](#)
[Módszertan](#)

Elérhetőségek:
kommunikacio@ksh.hu
[Lépjön velünk kapcsolatba!](#)
 Telefon: (+36-1) 345-6789
www.ksh.hu